

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЙСКИЯ

Брой 3 • год. ХСV • 10 февруари 2017 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

ТРАКИЙСКАТА СЪДБА — ПРЕЗ ИСТОРИЯТА И ДНЕШНИЯ ДЕН

Излезе Книга четиринадесета-
петнадесета на Известия
на Тракийския научен институт

Книга четиринадесета-петнадесета на Известия на Тракийския научен институт, издание на Съюза на тракийските дружества в България и ТНИ, вече пътува към тракийските дружества, библиотеки и читателите. Той е резултат от изследователската дейност на Института, която се крепи на два основни стълба. Първият е свързан с нейния колективен и интердисциплинарен характер, осъществяващ се чрез събирането на едно място на учени от различни институции, на специалисти по регионална история, на известни борци за тракийската кауза и във формата на своеобразен мозъчен шурм дискутиране на един или друг значим проблем, свързан с тракийската проблематика. Затова и конференциите, кръглите маси, дискусиите са водещ инструмент за научно-изследователска работа, чрез който се създава постоянна и силна общност, която превръща в център на своя интерес тракийската проблематика.

Вторият стълб на изследователската работа е свързан с това, че кръгът от проблеми, около които се концентрира ТНИ в един или друг период е свързан със значими събития в тракийската история, тъй като той вижда като основна своя задача събирането, обработката, анализа, интерпретацията на тези събития в светлината на днешния ден, през опита и дистанцията на историческото време. В тази книга, която представя два тома от Известията, са събрани 33 разработки, съдържащи главно докладите от два големи форума, организирани от Тракийския научен институт през последните години, посветени съответно на 80 годишнината от създаването на Тракийския научен институт и 90 годишнината от Ангор-

ския договор. Те бяха проведени със съдействието на СТДБ като основен партньор беше Институтът за исторически изследвания към БАН, както и представители на множество други институти към БАН. Към разработките, резултат на тези конференции, са добавени и материали от ежегодните конференции на Петрова нива, както и от други дискусии и срещи.

Първата глава е посветена на 80-ата годишнината на Тракийския научен институт. За неговото минало разказват Красимир Премянов, председател на СТДБ, както и чл.-кор. Васил Проданов и д-р Вана Стоянова. Както е известно ТНИ е създаден на 20 октомври 1934 г., за негов почетен председател е избран Софийският митрополит Стефан, за председател – Христо Караманджуков. Пряката политическа причина за учредяването на ТНИ е забраната на партийно-политическите организации с техните печатни издания, наложена от Деветнадесетомайския режим.

Интерес ще предизвикат и двете статии на Панайот Маджаров „За дейността на Тракийския научен институт – оставеното от Иван Орманджиев“ и на Васил Василев „Някои визии за родното между двете световни войни в България: „Тракийският“ и „българският характер“ на Константин Петканов“.

Втората част в сборника е свързана с личността на най-знаменития представител на тракийската кауза – уникалната личност на Капитан Петко войвода, който се бори не само за свободата и правата на тракийци, но осъществява и мечтата на Левски да се бори за свободата и на други народи, поради което е онзи представител на нашето националноосвободи-

телно движение, на когото са признателни и други народи. Проф. дин Светлозар Елдъров разказва как българската военна история разказва за Петко войвода, доц. д-р Димитър Зафиров пише за нравствения му образ, д-р Красимира Узунова дава нови интересни данни за присъствието му в Хасковско, Андрей Печилков разкрива образа на неговия сподвижник и съратник свещ. Атанас Келпетков, а Пенка Чакалова-Генева подробно описва паметниците на Капитанина в страната и чужбина.

Третият проблем възел в книгата е свързан със съдбата на ислямизирани българци, които в основната си част са локализиращи в Родопите – важна част от културно-историческия регион Тракия. Проф. дин Петър Петров анализира ислямизацията в Беломорието и природопските области в първата половина на XVI в. Различни исторически и съвременни аспекти на темата разглеждат доц. д-р Христо Гиневски, Явор Саръев, проф. д-р Таня Неделчева, доц. д-р Богдана Тодорова и д-р Елена Петкова. Доц. д-р Георги Митринов и Диана Терзиева разкриват тенденциите в новите изследвания на чужди учени за южнородопските български говори.

Четвъртата част е посветена на малоазийските българи, които имат нещастната съдба да станат част от гигантското етнорелигиозно прочистване на териториите на разпадащата се Османска империя, на която стремежът е да се създаде еднородна турска нация. На село Мандър се посветени две статии на доц. д-р Георги Митринов и Василка Ташкова, а етнологката доц. д-р Наталия Рашкова разглежда музикалната култура на малоазийските българи.

Петият проблем възел в сборника е Ангорският договор – основен международно-правен документ след етническото прочистване на тракийските и малоазийските българи, който обаче поради времето и специфичната международна ситуация, при която е сключен, не успява да донесе справедливост за стотиците хиляди наследници на тези българи. на тази тема са доклади и статиите на Красимир Премянов, доц. д-р Даниел Вачков, д-р Боряна Бужашка, Светла Караянева, д-р Вана Ангелова, н.с. Емилия-Боряна Славкова и Любомир Шопов.

В шестата глава, онасложена „Тракийските българи и демографското развитие на България“, са публикувани изследвания на доц. д-р Генчева Михова, проф. Пенка Найденова и доц. д-р Георги Митринов.

Седмата част се отнася до значението, ролята и мястото на отделни личности, институции, територии, свързани с историята на тракийските българи. Разглеждат се ролята на такъв известен деец като Петър Киприлов (Димитър Ошавков), на Екзархията в Одринска Тракия (д-р Вана Стоянова), на такава територия, прочистена от тракийски българи като Армаганската долина (Димитър Шалапатов), начина по който тракийци присъстват във възрожденската преса (проф. д-р Здравка Константинова).

На нас, читателите, не ни остава нищо друго освен да благодарим на авторите, които разкриват истината за миналото и настоящето на тракийските българи, на издателите и на съставителите и редакторите на сборника – проф. д-р Васил Проданов и д-р Вана Стоянова.

ЧЕТЕТЕ В БРОЯ:

План-програма
за работата
на Съюза на тракийските
дружества в България
през 2017 г.

стр.2

**Иван Гранитски получи
наградата „Стефан Стамболов“**

Още на стр.7

ОБЩО СЪБРАНИЕ НА ТРАКИЙСКИЯ НАУЧЕН ИНСТИТУТ

Управителният съвет на Тракийския научен институт на основание чл. 26 от ЗЮЛНЦ свиква Общо събрание на сдружението на 24 февруари 2017 г. от 10 часа в клуба на Съюза на тракийските дружества в България, София, ул. „Стефан Караджа“ № 7А при следния дневен ред:

1. Отчет за работата на Тракийския научен институт за периода 2012–2016 г.
2. Приемане на план-програма за работата на ТНИ за 2017 г.
3. Избор на управителен съвет, председател и надзорен съвет на ТНИ.
4. Разни.

НАПУСНА НИ ТАНЬО СТАЙКОВСКИ

На 2 февруари т.г. на 70 годишна възраст почина инж. Таньо Иванов Стайковски, изтъкнат тракийски деец, член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България. Пламенен родолюбец и радетел на тракийската кауза, той бе вдъхновителят и организаторът на тракийския възпоменателен събор в Славейно, Смолянско, посветен на Илинденско-Преображенското въстание. Десетилетия той издържаше православния храм „Св. Георги Победоносец“ в Мадан, който бе построен с дарения от инициативен комитет, ръководен от него. Почетен гражданин на Мадан от 2003 г., той се ползва с любовта на съгражданите си. Инж. Таньо Стайковски завинаги ще остане в сърцата и паметта на тракийци със своя силен дух, воля, човечност и достойнство. Поклонението бе в черквата „Св. Георги Победоносец“ в Мадан. Председателят на тракийското дружество в Смолян доц. Христо Гиневски произнесе съболезнователно слово на погребението на Таньо Стайковски в родното му село Славейно.

Поклон пред светлата му памет!

ПЛАН – ПРОГРАМА ЗА РАБОТАТА

НА СЪЮЗА НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2017 г.

ОСНОВНА ЦЕЛ:

Отстояване на тракийската кауза във вътрешната и външната политика в тясно взаимодействие с държавните институции

Укрепване на ролята и влиянието на СТДБ в българското общество в защита на националните интереси и просперитета на страната като член на ЕС.

Съдействие на местните ръководства за културното и социално-икономическо развитие на тракийските региони.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ:

1. Консолидация на обществените и политическите усилия за постигане на национално съгласие в отстояване на моралните и материални права и интереси на тракийските българи.

2. Отстояване на българщината и противопоставяне на опитите чрез външно влияние да се създават тенденции на сепаратизъм на верска основа. Недопускане на всякакви опити за възраждане на неоосманско влияние като официална политика от страна на нашите съседи.

3. Съдействие за укрепване на добросъседските отношения на Балканите и провеждането на балансирана външна политика, чрез която се разширява кръга на приятелските държави, основаващи се на историческите традиции и духовни връзки, в т. ч. православие и славянството.

4. Подкрепа на активната външна политика на Р България като член на ЕС и НАТО, насочена към попълването и националните интереси на страната.

5. Подпомагане на българската общност зад граница и развитието и задълбочаване на процеса на общност.

ОСНОВНИ СЪБИТИЯ:

120 ГОДИНИ ОТ
ОСНОВАВАНЕТО НА
ТРАКИЙСКИЯ СЪЮЗ

ОСНОВНИ ИНИЦИАТИВИ:

1. Отбелязване на 120-та годишнина от основаването на тракийския съюз, самостоятелно и в сътрудничество със сродни и партньорски организации

2. Именуване на метростанция с името „Тракия“

3. Възстановяване на православния храм в Лозенград

4. Подготовка и реализация на първите томовете на енциклопедия „Тракия“

5. Тържествено честване на 26 март – Деня на Тракия и Одринската епопея в София и страната

6. Преиздаване на книгата на проф. Иван Филчев за историята на тракийското движение „Тракийският въ-

прос и тракийското движение в България“

7. Постъпки за откриване на паметна плоча на Капитан Петко Войвода в Санкт Петербург

8. Издаване на книгата на Любомир Милетич на английски език

9. Продължаване на усилията за популяризирането на опита от съвместната работа със Столичната община за въвеждането на изучаване на живота и делото на Капитан Петко войвода и историята на тракийското движение в учебните заведения.

10. Поставяне на бюст-паметник на Капитан Петко войвода в Алеята на възрожденците в Борисовата градина в София

11. Научна конференция, организирана от ТНИ на тема: „Тракия и тракийският проблем между миналото, настоящето и бъдещето (120 години организирано тракийско движение в България)“

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Разширяване на масовия характер на организацията, прием на нови членове, обхващащи нови социални и възрастови групи в дейността на Съюза, създаване на нови структури в страната. Подобряване на организационната и финансова отчетност на членския състав

2. Отбелязване на значимите дати и събития от историята на тракийското движение съгласно утвърдената План-програма от ВК на СТДБ и по отделни програми, утвърдени между ЦР и тракийските дружества

3. Работа по патриотичното възпитание и укрепване на националното самосъзнание на българското население в Родопите

4. Работа по патриотичното възпитание и укрепване на националното самосъзнание на българското население в Родопите

5. Решаване на спорни и конфликтни въпроси, породени от липсата на диалог и неразбирателство в отделни региони

и др.

Членовете на ВК на СТДБ от посочените региони

Председателят на ТМС
4. Във взаимодействие със Св. Синод и Дирекцията по вероизповеданията, както и МВнР да продължат усилията за отстояване на българското духовно начало в църквите в Одрин и неутрализиране на опитите на Вселенския патриарх за налагане на влияние и водене на служби на гръцки език.

Отг. Красимир Премянов
Срок: Постоянен

5. Проучване на възможностите за включване на СТДБ и тракийските дружества в подходящи европрограми и партньорски форми със страни извън ЕС

Отг. ЦР на СТДБ

6. Тясно взаимодействие със сродни обществени организации в страната и в чужбина

Отг. Председателят на СТДБ

7. Разширяване на аудиторията на в. „Тракия“ и увеличаване на абонамента му

Отг. Главният редактор

Председателите на ТД

8. Попълване на библиотечния фонд на библиотеката на Съюза и качването му в електронния архив

Отг. Председателят на СТДБ

Отговорника на библиотеката

Председателите на ТД

9. Привеждане на финансовата дейност в съответствие с изискванията на Устава и формиране на устойчиви източници на доходи за финансово осигуряване на План-програмата

Отг. Председателят на СТДБ

Членовете на ЦР

10. Да се развие практиката за периодични срещи в различни формати с Регионалните съвети и тракийските дружества по места.

Отг. Председателят на СТДБ

Краснодар Беломорски, член на ЦР на СТДБ

Членовете на ЦР на СТДБ

11. Решаване на спорни и конфликтни въпроси, породени от липсата на диалог и неразбирателство в отделни региони

Отг. БР на СТДБ

Председателя на ТД-Пловдив

НАЦИОНАЛНИ МЕРОПРИЯТИЯ

- Отбелязване на Деня на Тракия в столицата и в страната (26 март, по отделен план)

Отг. Красимир Премянов
Председателите на ТД

- Национални тържества по повод на 120-та годишнина от създаването на тракийския съюз (по отделен план)

Отг. Красимир Премянов
Председателите на ТД

- Национален събор „Завръщане към корените“ (април, по отделен план)

Отг. Божана Богданова

- Традиционни тракийски събори в Одрин (май, по отделен план)

Отг. Краснодар

Беломорски, член на ЦР на СТДБ

К. Сарджев, член на ЦР на СТДБ

В. Вангелова, М. Петров

- Национален тракийски георговски събор - Поморие (май, по отделен план)

Отг. Е. Мурджева

- Национален фестивал Фолклорен венец „Божура“ - Средец (май, по отделен план)

Отг. Тодор Ангелов, член на ЦР на СТДБ

Божанка Николова

- Национален тракийски фолклорен събор „Св. Св. Константин и Елена“ – Бродилово (май, по отделен план)

Отг. ген. Т. Бояджиев, член на ЦР на СТДБ

Тодор Ангелов, член на ЦР на СТДБ

- Национален тракийски събор Кърджали (юни, по отделен план)

Отг. Яни Янев

- Национален тракийски младежки събор „Илиева нива“ (юни, по отделен план)

Отг. Т. Ангелов, К. Сарджев, членове на ЦР на СТДБ

и членовете на ТМС

- Национална инициатива „По обратния път на децата ни“ (юли, по отделен план)

Отг. Божанка Богданова

- Национален тракийски християнски събор „Спасовден“ – Ямбол (по отделен план)

Отг. М. Вълов, член на ЦР на СТДБ

- Национална конференция на тракийска тема

Отг. Н. Матова, член на ЦР на СТДБ

- Национален тракийски събор „Богородична стъпка“ (август, по отделен план)

Отг. Петра Мечева, член на ЦР на СТДБ

- 113 години Илинденско-Преображенско въстание (август, по отделен план)

Отг. Ген. Тодор Бояджиев, член на ЦР на СТДБ

Тодор Ангелов, член на ЦР на СТДБ

- Национален тракийски събор в с. Славейно (август, по отделен план)

Отг. доц. Христо Гиневски

- Национален тракийски женски събор с. Аврен (септември, по отделен план)

Отг. Р. Вълчева, член на ЦР на СТДБ

П. Мечева, член на ЦР на СТДБ

Яни Янев

- 104 години от разорението на тракийските българи - Маджарово (октомври, по отделен план)

Отг. Кр. Премянов

К. Сарджев, заместник-председател на ВК на СТДБ

- Полагане на венци по случай 2 юни от името на СТДБ в Рим и в Киев

- Продължаване и развитие на диалога с обществените и гражданските организации, партиите и държавните институции

Отг. Красимир Премянов

- Представяне по степен на готовност на съдържанието на първите томовете на енциклопедия „Тракия“

Отг. Красимир Премянов

Проф. В. Проданов, член на ЦР на СТДБ

- Периодично обучение на кадрите по актуални текущи и стратегически въпроси на организацията

Отг. ЦР на СТДБ

Национални са само тези мероприятия, които присъстват в План-програмата на съюза, утвърдена от Върховния комитет на СТДБ.

Планът за реализиране на събитията от План-програмата се изготвя от определените отговорници и се съгласува с Централното ръководство на СТДБ три месеца преди провеждането им. Неразделна част от него са сценарият, списъкът на гостите и финансовият разчет.

МЕЖДУНАРОДНА
ДЕЙНОСТ:

1. Активизиране на международната дейност на

съюза, създаване на нови партньорски отношения със сродни структури в чужбина

Отг. Председателят на СТДБ

2. Поддържане на отношения с посолства, със страните от ЕС с цел информация и приобщаването им към дейността на СТДБ

Отг. Председателят на СТДБ

ОБЩЕСТВЕНА
ДЕЙНОСТ И УЧАСТИЕ
ГРАЖДАНСКОТО
ОБЩЕСТВО:

1. Активно съдействие и натиск пред държавните органи за придвижване на въпроса с обезщетяването на тракийските бежанци и техните потомци, чрез дейността на Работната група по обезщетенията

Отг. Председателят на СТДБ Любомир Шопов

2. Развитие на отношенията на сътрудничество и партньорство с държавните институции – МС, НС, Президентство, с политически партии и парламентарните групи, и с ръководства на общини с приоритетно тракийско население

Отг. Председателят на СТДБ

Председателите на ТД

3. Среща с Омбудсмана на Република България за запознаването му с дейността на СТДБ

Отг. Председателят на СТДБ

Ген. Т. Бояджиев, член на ЦР на СТДБ

4. Регулярни срещи с представител на ръководството на Министерството на външните работи за обсъждане на въпросите, засягащи интересите на тракийските българи

Отг. Председателят на СТДБ

Ген. Т. Бояджиев, член на ЦР на СТДБ

5. Срещи с президентската институция за синхронизиране на участието ѝ в инициативи на СТДБ

Отг. Председателят на СТДБ

ЦР на СТДБ

7. Съгласуване с компетентните български и руски институции за поставяне на паметна плоча в Санкт Петербург по случай срещата на Капитан Петко войвода и руския император

Отг. Председателят на СТДБ

8. Продължаване на усилията за уреждане на достоен статут на паметника на Капитан Петко войвода в с. Исхеми – Доганхисар в Р Гърция

Отг. Председателят на СТДБ

БЮДЖЕТ

НА СЪЮЗА НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ
ЗА ПЕРИОДА ЯНУАРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 год.
ПАРИЧЕН ПОТОК

в лев

№ по ред:	ПОКАЗАТЕЛИ	БЮДЖЕТ 2016 г.	ИЗПЪЛНЕНИЕ 2016 г.
1	2	3	4
	A. НАЛИЧНОСТ И ПОСТЪПЛЕНИЯ		
I.	НАЛИЧНОСТ НА 01.01.2016 г.	424,34	
II.	ПОСТЪПЛЕНИЯ	160 500,00	120 778,67
1.	Вноски по устав на СТДБ	53 500,00	14 230,40
1.1.	Допълнителна стопанска дейност (чл. 13, т.4)	45 000,00	7 800,00
1.2.	Чл. внос, постъпващ от часовете (чл. 13, т.1)	5 000,00	4 420,40
1.3.	Чл. внос, постъпващ от индивидуални часове (чл. 13, т.3)	3 500,00	2 010,00
2.	Целева субвенция от държавния бюджет на Р България за 2016 г.	100 000,00	100 000,00
3.	Дарения от физически и юридически лица	1 000,00	2 000,00
4.	Постъпления от рекламен и информационен материал	6 000,00	4 548,27
III.	ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ	4 000,00	42 359,85
	Получени заемки средствата във връзка с дейността на СТДБ по план-програмата за 2016г. *	4 000,00	42 359,85
IV.	ВСИЧКО ПОСТЪПЛЕНИЯ (II+III)	164 500,00	163 138,52
	ПЛАНИРАН ПАРИЧЕН ПОТОК (I+II+III)	164 924,34	163 562,86

*Получени заемки средства от Алексей Володков 30266,00 лв и други средства на Красимир Премиянов 12093,85 лв във връзка с изпълнение на план-програмата за 2016г.

Проект!

БЮДЖЕТ

НА СЪЮЗА НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ
ЗА ПЕРИОДА ЯНУАРИ - ДЕКЕМВРИ 2017 год.

в лев

№ по ред:	ПОКАЗАТЕЛИ	БЮДЖЕТ 2017 г.	ИЗПЪЛНЕНИЕ 2017г.
1	2	3	4
	A. НАЛИЧНОСТ И ПОСТЪПЛЕНИЯ		
I.	НАЛИЧНОСТ НА 01.01.2017 г.		
II.	ПОСТЪПЛЕНИЯ	160 500,00	
1.	Вноски по устав на СТДБ	53 500,00	
1.1.	ФОНД ЗА ПОДДПОМАГАНЕ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В СТРАНАТА И НАЦИОНАЛНИ ИНИЦИАТИВИ НА СТДБ, в т.ч.	50 000,00	
	- От допълнителна стопанска дейност (чл. 13, т.4)	45 000,00	
	- От чл. внос, постъпващ от часовете (чл. 13, т.1)	5 000,00	
1.2.	Чл. внос, постъпващ от индивидуални часове (чл. 13, т.3)	3 500,00	
2.	Целева субвенция от държавния бюджет на Р България за 2016 г.	100 000,00	
3.	Дарения от физически и юридически лица	1 000,00	
4.	Постъпления от рекламен и информационен материал	6 000,00	
III.	ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ	8 000,00	
	Други постъпления	8 000,00	
IV.	ВСИЧКО ПОСТЪПЛЕНИЯ (II+III)	168 500,00	
	ПЛАНИРАН ПАРИЧЕН ПОТОК (I+II+III)	168 500,00	

№ по ред:	ПОКАЗАТЕЛИ	БЮДЖЕТ 2016 г.	ИЗПЪЛНЕНИЕ 2016 г.
1	2	3	4
	B. ПЛАЩАНИЯ		
I.	Тракийски празници и международна дейност	28 000,00	48 224,60
1.	Мероприятия, свързани с изпълнение на план-програмата на СТДБ, утвърдена от ВК		17 958,60
2.	Изпълнение на програмата за отбелязване на 120 год. от организираното тракийско движение в България, утвърдена от ЦР и ВК		
3.	Отчетно изборно събрание на СТДБ/Национално шествие		30 266,00
II.	Вестник "Тракия" (издаване и заплати)	16 000,00	16 610,00
III.	Функциониране на СТДБ	26 000,00	31 577,30
1.	Счетоводни и финансови услуги; правни услуги	7 000,00	6 000,00
2.	Морални отлагания, медали, грамоти, знамена, юбилейни пакети	3 000,00	9 569,80
3.	Възнаграждения главен експерт, шофьор-домакин	16 000,00	16 007,50
IV.	Издръжка на дейността на СТДБ	30 000,00	38 230,76
1.	Консумативни разходи - телефони, осветление, отопление, вода	8 000,00	8 796,30
2.	Текущ ремонт, поддръжка и др.	6 000,00	6 870,60
3.	Разходи, свързани с експлоатацията на автомобил	5 000,00	5 189,30
4.	Издръжка на базата в Царево (вкл. заплати)	5 000,00	5 210,80
5.	Канцеларски материали, поща	3 000,00	3 680,60
6.	Държавни такси, съдебни разноски, данъци, застраховки	3 000,00	8 483,16
V.	Уеб-сайт - СТДБ, ТНИ, ПК "Тракия"; електронен вестник	3 000,00	3 200,00
VI.	Библиотека	5 500,00	5 368,00
VII.	Тракийски научен институт, съвместно със СТДБ *	7 000,00	5 346,00
VIII.	Енциклопедия "Тракия"	30 000,00	-
IX.	Награди за национални конкурси и събития; подпомагане на ветерани и друга социална дейност	3 000,00	-
X.	Паметници и музеи	5 000,00	2 100,00
XI.	Приличане на външни експерти, в т.ч. извършен финансов одит за периода 2011г.-2015г.	10 000,00	9 600,00
XII.	Финансови плащания (банкови такси)	1 000,00	987,50
XIII.	ВСИЧКО ПЛАЩАНИЯ (от I до XII)	164 500,00	161 244,16
XIV.	Парични средства към 31.12.2016 г.		2 318,70
	ПАРИЧЕН ПОТОК (от I до XIII)		163 562,86

*Включва юбилейно издание на К. Згурова и финансиране на издания на Боряна Божанска Сборник документи Българо-турски отношения

Изготвил: Даниела Хубчева, Донка Петрова

Ръководител: Красимир Премиянов

Проект!

№ по ред:	ПОКАЗАТЕЛИ	БЮДЖЕТ 2017 г.	ИЗПЪЛНЕНИЕ 2017 г.
1	2	3	4
	B. ПЛАЩАНИЯ		
I.	Тракийски празници и международна дейност	38 000,00	
1.	Мероприятия, свързани с изпълнение на план-програмата на СТДБ, утвърдена от ВК	28 000,00	
2.	Изпълнение на програмата за отбелязване на 120 год. от организираното тракийско движение в България, утвърдена от ЦР и ВК	10 000,00	
II.	Вестник "Тракия" (издаване и заплати)	16 000,00	
III.	Функциониране на СТДБ	27 000,00	
1.	Счетоводни и финансови услуги; правни услуги	8 000,00	
2.	Морални отлагания, медали, грамоти, знамена, юбилейни пакети	3 000,00	
3.	Възнаграждения главен експерт, шофьор-домакин	16 000,00	
IV.	Издръжка на дейността на СТДБ	30 000,00	
1.	Консумативни разходи - телефони, осветление, отопление, вода	8 000,00	
2.	Текущ ремонт, поддръжка и др.	5 000,00	
3.	Разходи, свързани с експлоатацията на автомобил	5 000,00	
4.	Издръжка на базата в Царево (вкл. заплати)	5 000,00	
5.	Канцеларски материали, поща	3 000,00	
6.	Държавни такси, съдебни разноски, данъци, застраховки	4 000,00	
V.	Уеб-сайт - СТДБ, ТНИ, ПК "Тракия"; електронен вестник	3 000,00	
VI.	Библиотека	5 000,00	
VII.	Тракийски научен институт, съвместно със СТДБ *	5 500,00	
VIII.	Енциклопедия "Тракия"	25 000,00	
IX.	Награди за национални конкурси и събития; подпомагане на ветерани и друга социална дейност	3 000,00	
X.	Паметници и музеи	5 000,00	
XI.	Приличане на външни експерти	10 000,00	
XII.	Финансови плащания (банкови такси)	1 000,00	
XIII.	ВСИЧКО ПЛАЩАНИЯ (от I до XII)	168 500,00	
XIV.	Парични средства към 31.12.2017 г.		
	ПАРИЧЕН ПОТОК (от I до XIII)		

Изготвил: Даниела Хубчева, Донка Петрова

Ръководител: Красимир Премиянов

„ГЛОБАЛНИТЕ ПРОМЕНИ И СЪДБАТА НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 21-ВИ ВЕК“

БОЯН ДУРАНКЕВ

Българската академична научна мисъл не е „чакала“ никога указания на „началници“ от бул. „Дондуков“ в София, от Брюксел или Вашингтон, за да повдигне завесата на театралната сцена на бъдещето, върху която се решава съдбата на България. През 1999 г. чл.-кор. проф. д-р Васил Проданов издаде своята великолепна монография „Глобалните промени и съдбата на България“. Следващата година от УНСС бе организирана научна конференция на тема „Бъдещето на България и Европа“, специално издание на сп. „Алтернативи“.

През 2016 г. бе издаден сборникът „Глобалните промени и съдбата на България през XXI-ви век“, посветен на творчеството на чл.-кор. проф. д-р Васил Проданов и във връзка с неговата 70-ата годишнина (издателство „Bisfirm“), а в края на годината (22.12.2016, СУ „Св. Климент Охридски“) се проведе дискусията „Идва ли краят на Запада и на евроатлантическите ценности?“.

В „Глобалните промени и съдбата на България през XXI в.“ участват 25 изтъкнати български учени. Но не количеството е определящо, а силата и страстта на техните разсъждения, системният подход на изследване и опитът за мултидисциплинарен синтез. Да припомним, че Васил Проданов е изтъкнат български философ, университетски преподавател и сега директор на Тракийския научен институт.

Изследванията са насочени в три основни направления.

Бъдещето на глобалните промени

Основният анализ, разработен от проф. д-р Васил Проданов е озаглавен „Десет глобални тенденции, които ще определят съдбата на България през XXI в.“. Оценката на настоящето е че „се намирате в поредния цикъл в динамиката на капитализма, който след всеки етап на глобализация рязко увеличава противоречията, конфликтите, войните, като паралелно с това се черпват възможностите на догавашната държава-хегемон и се тръгва към самозатваряне и междудържавни блокове, антилиберална реакция и нова битка за глобален хегемон“. По-нататък се очертават десет глобални тенденции, от които ще зависят и съдбата на Европейския съюз, и съдбата на България. Главният извод е че

Сборник, посветен на 70-ата годишнина на чл.-кор. Васил Проданов

за нов преход към едно по-добро бъдеще е необходимо освобождаване от „социалното късогледство и неолибералната икономическа дрога“.

Проф. д-р Иван Кацарски също се присъединява към следотърсачите на тенденциите в бъдещето с прекрасния си анализ „Минало в бъдещето: някои основни тенденции в двадесет и първи век“. Ровейки в недотолкова далечното минало, той открива господстващото схващане на 30-те и 40-те години на миналия век за „провала на частната инициатива като средство за социалния прогрес“. И въпреки че е очевидно че днешните корпорации отново създават проблеми – вече глобални, не се забелязват опити за ново „опитомяване на корпорацията“. Проманата, според автора, може да настъпи след следващия световен трус, който ще се случи следващите десетилетия, но преди 2050 г.

Доц. д-р Валентин Вацев забелязва връщането на Realpolitik в оригиналното си изследване „Глобалните промени и завръщането на Realpolitik“. Всъщност, финалът на това изследване завършва с едно удивително многоточие (поне така изглежда) относно „глобалния ренесанс на Реалната политика“, която политика може да приеме различни форми и прояви.

Доц. д-р Андрей Бунджолов предлага „Да мислим отвъд капитализма?“, заглавие, завършващо с въпросителна „въпросителна!“ Изглежда, че е време да се осмисли днешната криза като „криза на самата религиозна структура на капитализма“. Решаването на казуса за „кризата“ може да се случи, според заключението, чрез съединяването на общностите в глобалните мрежи, което „ще оспорва властта на невидимите всесилни актьори на глобалната сцена“. дали тези промени и този натиск ще има системни ефекти – бъдещето ще покаже. В този дух е и една друга публикация от сборника. Макар и с твърде усложнено заглавие за обикновения читател, доц. д-р Мюмюн Тахиров прави „Опит за информационно-ситуационен анализ на дельтаобществото“. Всъщност в тази много оригинална статия, с много разбираем и научен език, се развива цялостна хипотеза за „дельтаобществото“ (в смисъла на Умберто Еко), в което се на-

мираме и възможните посоки на „изтичане“ или „вливане“ на обществото в бъдещия свят.

„Каква ще бъде формата на управление след края на либералната демокрация и началото на четвъртата индустриална революция“ се опитва да гадае ас. д-р Христо Проданов. С новаторски дух се търсят „политически модели, чрез които да се съчетават креативността, евристичността, бързите промени, предполагащи гъвкавост, променливост на съществуващия свят с неговата сложност“. Това не може да се случи чрез „днешната, опираща се на досегашната либерална представителна демокрация държава, а предполага нови форми на пряка, колаборативна, партиципаторна демокрация, основаваща се върху възможностите на дигиталните технологии“.

Проф. д-р Даниела Сотирова анализира „Трудът и неговата „анихилация“ в глобализиращият се свят“. Проследявайки с умението на Шерлок Холмс, придружено с аналитичността на Улрих Бек, тя подказва огромни промени в бъдещето на труда. Обратно, локалните измерения на бъдещето на труда са майсторски очертани в статията на проф. д-сн Теменуга Ракаджийска на тема „Човешкият капитал и вероятните тенденции в неговата трансформация в България“. Може да се твърди че двата анализа са допълващи и взаимно обогатяващи се.

Проф. д-р Желязко Стоянов се фокусира върху „Глобалистиката и „мутациите“ на историята“. Доказва, че в момента „кризата е системна“. Че е налице „симбиоза между политическите декорации на демокрацията и механизмите на олигархията или на авторитаризма“. Че е необходима глобална промяна.

Логически се стига до анализът на настоящето и бъдещето на европейската идея в чудесния анализ на доц. д-р Кирил Кертиков „Европоцентризмът – възход, падение и перспективи“. Изключително оригинални са финалните седмочислени оценки за настоящето и бъдещето на европоцентризма в периода на неговия „залез“ на страни с „различни скорости“ на развитие и под диктата на външен властелин. Макар финалните акорди на статията да са песимистични, той вижда възможност „ай-ти“ специалистите да се „самоо-

съзнаят“ и действат единно.

Съдбата на България

Именно поради причината, че върху бъдещето на България влияе не един фактор и не една сила, бъдещето на нашата страна е разгледано под различен ъгъл.

Към много, много размишления подтиква изследването на д-р Радко Ханджиев „Българският геноцид на XXI век“. Поставям в началото точно това проучване, понеже засяга болната тема как от 9 млн. се свихме на към 7 млн. (за четвърт век) и дали това не беше... планирано, организирано и реализирано!? Изглежда, че и класическите определения на понятието „геноцид“ или не са съвсем точни, или демографският срив в нашата страна е нещо като „природно бедствие“. Много поводи за духовна храна предлага тази статия.

Много допада подходът на гл. ас. д-р Христина Амбарева в логическата конструкция „Промени, прогнозиране, управление“. Тя набляга на прогнозистката, макар да илюстрира че не един тип прогнози се са се проваляли, особено ако става дума за бъдещето. Но върху прогнозирането ляга цялата съвременна наука за националното, регионалното и глобалното управление на световните глобални тенденции. така че, алтернативният свят на България е прогнозируем и частично управляем, що се отнася до управляемите фактори и условия. Именно „Заплахи и възможности за България в следващото десетилетие – 2016–2025 г. (Десетилетието, в което ще се реши ще я има ли България)“ в типичния си научен стил подлага под лупа проф. д-р д.и.н. Нако Стефанов като основа за откровен разговор за прогнозите за бъдещето на България. За да не бъде записана в „Червената книга на изчезналите народи и държави“, както подсказва авторът. Много ценен в тази посока е и разгърнатият анализ за „Рисковете пред България през 21 в.“ на доц. д-р Борислав Градинаров. Освен че предлага модифицирана дефиниция на риска, той предлага палитра от рискове (не един до друг, а в система) за нашата страна. Някои от тези рискове са управляеми, а други – ако се случат – не съвсем.

„Мюсюлманският изток

на българската идентичност през XX и XXI в.“. Особено е, че авторът не цели да създава убеждения, а „да разгърсва предразсъдъци“ по отношение на собствената ни национална психика и измеренията на кризите на българската идентичност. В този контекст е и статията на проф. д-р д.и.н. Димитър Цацов за „Самобитното като условие за исторически перспективизъм“. Авторът търси да измери „онази доза идентичност“, която дава основание за исторически оптимизъм.

Преглед на книгата през 21-ви век

Много дълбок анализ е осъществен от проф. д-р Витан Стефанов в статията „Бягство от себе си“, коментирано не само „в бягството от идентифициращите ни признаци като човещи, но и от тези, които ни идентифицират като народ“, безродниците. Не трябва да се чака автоматизъм на провала на неолибералния модел на капитализма, а трябва да се действа първо в ума и сърцата на хората, заключава той. Доц. д-р Емилия Маринова влиза в спор по един паралелен въпрос, а именно „Новият статут на приложната етика и какво значение има той за България“. Много позитивно измерение има предлаганата нова „етика на развитието“ в посока „бягство към себе си“, перифразирайки едно от предишните заглавия.

Проф. д-р Вихрен Бузов призовава „Към раздяла с илюзията във философията на международната сигурност“. както констатира авторът, заплахите за сигурността имат предимно социален и икономически характер, представляват резултат от експанзионизма на глобалния капитализъм и не са свързани с някакъв „сблъсък на цивилизацията“.

Като логическо продължение на горното се откроява още едно изследване. Гл. ас. д-р Благовеста Николова се подлага на дисекция „Мигрантският въпрос, Балканите и България: елементи на прогностичен анализ“. Авторът ни поднася внимателен прочит на бъдещето от позициите на глобалните промени, които могат да интензифицират миграцията, включително към Европейския съюз и в частност към България.

Заключение

Сборникът „Глобалните промени и съдбата на България през XXI в.“ е уникален. Научно, откровено, по човешки, разбираемо и авторитетно, са анализирани и прогнозираны настъпните и предстоящите глобални промени, както и отраженията им върху бъдещето на България.

Позволявам си да изтъкна, че голяма част от този екип би могла да участва в разработването на „Национална доктрина на България“, на „Стратегия за социално-икономическо развитие на България“ и да бъде в експертния екип на управлението (Президент, Министерски съвет, Народно събрание), или поне да подава съдържателни експертизи. (Със съкращения).

ПЕВЕЦЪТ НА БЕЛОМОРСКА ТРАКИЯ ВЪЗКРЕСЯВА СТАРИ ПЕСНИ

ТОДОР КОРУЕВ

В „ПО НАШЕНСКИ“

Денят е 18 декември 2016 г. В радиопредаването „По нашенски“ водещата Юлия Цанкова дава думата на тракийския народен певец Георги Лушнарев.

„Добър ден, уважаеми слушатели! – каза той и продължи: На 18 декември 1844 година е роден легендарният Капитан Петко войвода в село Доганхисар – Беломорска Тракия. Капитан Петко е неповторим в 18 годишната си войводска борба. През тази продължителна борба с тогавашната турска папlach е влизал в 100 сражения и е раняван 32 пъти. Представете си, драги слушатели, как се е лекувал, какъв характер, каква воля е имал този човек, отдал се да защитава беломорските тракийци и родопчаните. Затова той е възпят от това население в повече от 60 песни.“

По-нататък певецът съобщава новината, че в неговото село Книжовник, Хасковско, Гроздан Грозев и съпругата му са поставили на тяхната къща паметна плоча с образа на капитан Петко войвода. Той разказа и за създадената от него песен за Войводата, мелодията е негова, а музиката за оркестъра е написана от големия музикант за народна музика Иван Кирев. И Георги Лушнарев изпълни песента, тя е „бавна-широка“, както сам я определи.

И когато се срещнах с народния певец, го поздравих за думите му пред микрофона на Радиото в деня, в който потомците на тракийски бежанци окичиха с венци и цветя многобройните паметници на Капитан Петко войвода в страната, но медиите нито огласиха рождения ден на легендарния българин, нито съобщиха за тракийската почит към национални герой. Това направи народният певец Георги Лушнарев – потомък на тракийци от Беломорска Тракия.

А ето и песента „Петко ле, млада войвода“, чийто автор е певецът:

Петко ле, млада войвода,
Петко ле, капитане,
яла се, Петко, остави,
от това твое войводство.
На майка ти се е дояло
по денем ода носене,
по нощем дрипи перане,
юнашки глави скриване.

Майко ле, стара Петкова,
я съм си чичо проводил
до Стамбол града голяма
да ми хабери донесе.

Утре през тука ще мине,
Керим паша ще мине,
с тристотин сеймени.
Пашата жив ще хванеме,
тогава ще се откажа.

На гости при Георги Лушнарев

В „СВЕТАЯ СВЕТИХ“

Седим в „светая светих“ на Георги Лушнарев – в мазето на дома си край пазара „Ситняково“ е стъкмил невероятно работно място, да го наречем ателие, което може да оприличим и на музейна сбирка. Тук певецът, машинен инженер и умел дърводелец, прекарва голяма част от деня. Не е самотен – тук е запазил свидетелства за рода си – вещи и фотографии, които пазят като светини. Светини са и портретите, които го гледат от стените – на Борис Машалов, на Павел Сираков, на Магда Пушкарлова, на Иван Кирев, на проф. Манол Тодоров, на любимия му босненски певец Сафет Исович, афишите от концертите на фолклорните групи „Шарен гердан“, „Колорит“ и „Иглика“, фотографите на славния оркестър на Иван Кирев. Тук са наградите, грамотите и дипломите му, сред които на видно място е златният медал „Капитан Петко войвода“, с който е удостоен от Съюза на тракийските дружества в България. Естествено музейчето проследява и целия творчески път на тракийския певец – естествено изобразително – в снимки и плакати, има и стари грамофонни плочи, а издадените дискове на певеца. Така че нито аз, нито фоторепортерът Борис Разаклиев, се учудихме, когато разбрахме, че влезе ли в тая наречена от мен „светая светих“, на Георги Лушнарев не му се иска нищо друго освен да запее. На чашка с ракия, която сам си пече в Книжовник, той ни разказа своето житие-битие. И вече знаем две най-важни неща за него:

Първото, по право го наричат певеца на Беломорска Тракия, защото в много от записите си той даде нов живот на стари и позабравени песни от родния си край. Това че е закърмен със старите песни на Беломорска Тракия, не е достатъчно за него, той не само ги събира и записва, но и създава нови, авторски. Късно прави първите си записи – през 1997 г., но творческата му дейност започва далеч преди това с известната концертна група „Шарен гердан“, с която обикаля няколко пъти страната в продължение на 12 години. Издаде албума „Песни от Беломорска Тракия“, в който освен изпълнител на песните е и автор на шест от тях. Записал го е в БНР в съпровод на известните музиканти Иван Кирев-ръководител, акордеон, Иван Хаджийски-тромпет, Иван Бойчев-цигулка, Петьо Кръстев-тамбура, Илия Попов- контрабас, Христо Чакъров – акордеон и кларнетистите Емил Младенов и Илия Илиев.

Второто, също така безспорно, е, че Георги Лушнарев е най-добрият изпълнител на песните на Борис Машалов. В „Шарен гердан“ по настояване на Павел Сираков изпълнява песни от репертоара на прославения северняшки певец. И до днес никой не може да прави това така добре, сполучливо и вдъхновено като Лушнарев. Казват, че още десетгодишен, той слушал песните на Машалов и ги запомнил, дори се зарекъл: „Гласовит съм и като порасна, ще му пея песните.“ Магда Пушкарлова пише: „Минават години и това негово закланение става дело. По глас почти се доближава до Борис Маша-

лов. Вслушайте се в песните и ще се уверите, че и Машалов и Лушнарев живеят и пеят заедно.“ Не случайно Лушнарев предложи да бъде издигнат паметник на

неговия идол, който освен негов учител и вдъхновител, е и бащата на всички мъже певци в България. Затуй се обърна от предаването „По нашенски“ на Радио София

към севлиевци и към народните певци да се обединят около идеята за изграждането на паметник с lika на този голям певец.

Сладкогласният Георги Лушнарев е роден в ивайловградско село Чукурите (Стражец), през 1959 г. родителите му Мария и Стоян Лушнареви се преместват в хасковското село Книжовник, където има бежанци от Беломорска Тракия, от които Георги събира стотици стари песни. Но песните са в кръвта му. Баба му

Кера била знатна певица и знаела над 300 песни. Майка му също пеела, баща му свири на кавал. Като ученик в Момчилград и в Хасково Георги пее при всеки случай – солист е на всички училищни тържества. Съдбата го отвежда в София, където завършва машинно инженерство, но народните песни не му дават мира и се явява на прослушване в Концертна дирекция и тръгва с „Шарения гердан“ на Павел Сираков. В тая концертна група пее заедно с Вълкана Стоянова, Кайчо Каменов, Верка Сидерова, Йорданка Илиева и други

на различни тактове, но за сметка на това в нея се развива орнаментиката – богата и сложна. Орнаментика, каквато виждаме и в тракийските шевици, във фигурите на чергите, в керамиката, дори и в архитектурата. В това музикално и поетично царство царува певецът Георги Лушнарев.

ДРУГИТЕ ЗА НЕГО:

МАГДА ПУШКАРОВА:

Това, което аз съм за Странджа и странджанските бежанци, както и за тяхното потомство, това е и Георги Лушнарев за беломорските бежанци и потомците им. Пее песните им, пее ги със сърце и душа и свидетелка съм – или плачат, или се радват и го обичат, ама много го обичат. Никой, ама никой от нашите колеги, от нашата възраст и по-младите, които идват, не се нае да възкреси гласово песните на най-светлия наш народен певец, лауреат на много награди, обиколил света – Борис Машалов. И се нае един як потомък на бежанци Георги Лушнарев, голям човек, който по душа и трудолюбие е великан. Това именно му помогна да запее песните на Машалов, та Борис да заживее нов живот, той и песните му. (от книгата „Моите мемоари“)

Проф. МАНОЛ ТОДОРОВ:

Георги Лушнарев е единственият носител на беломорската народна песен – отражение на живота на българите от Беломорска Тракия. Народна песен е общо достойние, но право над една песен може да добие она, който най-добре я изпълнява. Такова право

над тракийската беломорска песен има народният певец Георги Лушнарев. Един народен певец се развива с обогатяването на репертоара си, но най-вече от контактите с публиката, с изпълнения на сцената. На сцената Лушнарев не слуша само себе си, а се стреми да задоволи слушателите, да им се хареса. Издирва и заучава нови, непознати песни, усъвършенства се. Затова днес Лушнарев пее с високо професионално майсторство и артистичност, вярно в стилово отношение, с богат и разнообразен репертоар.

Не е лесна работата, да си народен певец в България, но въпреки това родния народния певец не свързва със стъпката на завесама в някое, и друго гледище – той е златен и в живота да търси и проследява прекрасното.
Георги Лушнарев

Неотдавна четох, че в България младите хора не умеят да четат. Не можех да се съглася, като имах предвид моите ученици. Сега повярвах, но разбрах и още нещо: те четат това, което искат да е написано, а не това, което авторът е писал.

До този извод стигнах след като на стр. 5 във в. „Парекордазан“ бр.181 от 1 ноември 2016 г. прочетох дописката „Един урок по история“, в която съдържанието е така изопачено, че предизвиква негодувание. Жертвите на фашизма в България, за които авторът на книгата „Девет тъжни вълни стигат брега“ Левон Ованезов пише, са представени като жертви на „Комунистическа България“ отпреди 9 септември.“

Това е поводът да изпратим тези отзиви, които имат характер на – опровержения...

ХРИСТИНА СТОЕВА

Съдбата на българските тракийци и на арменци е била сходна, но арменският геноцид е признат, а нашият, тракийският – още не. Разменяме си и вестниците, които издаваме. Съвпадат си оценките ни по много въпроси, но това, което прочетох в упоменатия бр. 181 от 1 ноември 2016 г. на в. „Парекордазан“ дълбоко ни възмути и породило голямото безпокойство, което решихме да споделим с читателите на двата вестника: арменския, който излиза в Пловдив и на в. „Тракия“,

АРМЕНЦИ И БЪЛГАРИ ВСЕ СМЕ БИЛИ ЗАЕДНО

■ Христина и Илия Стоеви

орган на СТДБ. Предаваме какво написа Левон Ованезов по този повод:

„Мили мои сънародници, българи и арменци. През първата половина на ноември 2016 г. редакционният екип на вестник „Парекордазан“ – Пловдив („Благотворителен глас“) помести оценка на книгата ми под заглавие „Един урок по история“. Ето какво дословно е написано във вестника: *„Още преди да разгърнем книгата само то заглавие ни помага да разкодираме част от съдържанието ѝ. Тя разкрива една срамна тайна на Комунистическа България отпреди 9 септември...“*

Девет жертви на комунистическия режим в България. Сред тях три-

ма арменци. Застреляни в морето без съд и присъда. Срамен акт! И по-нататък:

Действието, т.е. деветимата застреляни в морето без съд и присъда е по време на царската власт в края на месец май и началото на месец юни 1944 г., а се приписва на комунистическия режим. Защо умишлено се застрахова редакционният екип на вестника? От какво се страхува да каже истината и само истината? В оценката се използват думи, които се въздържа да пиша.

Книгата „Девет тъжни вълни стигат брега“ има исторически документален характер с категорични факти. От деветимата арестувани от полицаите трима са мои сънародници, които след жестоки животински инкви-

зиции на 1 юни 1944 година са натоварени на камион и откарани в Карантината. Там ги чака моторна лодка, качват ги и отплуват пет мили навътре в морето. Поставят въже с голям камък на врата им. Следва стрелба гърбом на кърмата на кораба. Фактическите кръвожадни убийци, поручикс Мишляков и Райнов (началник на полицията), разказват за това злодеяние пред Народния съд.

Аз съм абониран за вестника около 40 състезатели – шахматисти, съмишленици и симпатизанти. Те изразяват своето негодувание от изопачаването, фалшифицирането и заблудата за действителността. Подвигът на деветимата герои срещу царската власт и фашистките окупатори са неразделни от борбата срещу хитлеристка Германия в световен мащаб. У нас борбата бе за свобода и независимост на Родината и Отечеството. САЩ прие партизанската борба в България като съюзник (десета въстаническа зона) през 1942 г.

Книгата ми „Девет тъжни вълни стигат брега“ по най-категоричен начин потвърждава факти, че в България през периода на Втората световна война е имало

фашизъм. Поклонници на хитлеристка Германия и сега има у нас и в други държави по света.

Поклон пред светлата памет на жертвите, за които всички знаят кой е главният виновник за смъртта им – ФАШИЗМЪТ.

Собственооръчно подписа Левон Ованезов.

ОЩЕ ЕДНО МНЕНИЕ:

Препрочитаме книгата (тя е само 32 страници) и никъде дума не става за Комунистическа България, тъй като това е период, през който БКП беше в нелегалност и водеше съпротивително движение против фашистката окупация. Това прочетох и на стр.17 от тази книга, в статията „Пред очите на свидетеля – автор на книгата“. Там той много ясно пише: ...реших да споделя с читателите за деветимата герои от съпротивителното движение, които са мои идейни другари. С тримата мои сънародници съм участвал в борбата против фашистката окупация. Подрастващото поколение не знае или само е чувало от родителите си за фашистката окупация в нашата страна. Читателите ще научат истината за дей-

вителното икономическо и политическо положение в нашата страна. Медиите дезинформираха, фалшифицираха и изопачаваха истината, като служеха изцяло на фашистката върхушка“.

Това пише Левон Ованезов – 93 годишният автор на книгата, за да даде урок по история – един правдив урок. И ние помним това време и не можем да не възнегодуваме от отпечатването на този тенденциозно събран урок по история. Той само ни убеждава в истинността на това, което авторът пише за дезинформирането, фалшифицирането и изопачаването на истината.

И днес ли е така в годините на афишираната демокрация?

Ние, които живяхме през това време и докато все още сме живи свидетели, не може да премълчаваме таква грубо изопачаване на фактите. Нас ни тревожи мисълта какво ще стане, когато няма да ни има и други хора ще преподават на младите такива изопачени „уроци по история“, за да докажат, че комунистическият режим в България бил престъпен? Трябва ли да допуснем това?

Христина и Илия Стоеви

ИСКАМ ДА ОСТАВЯ СЛЕДА ЗА СВОЯ БЕЖАНСКИ РОД

Прелиствайки първия брой на моя вестник „Тракия“, ми направи впечатление написаното от Тодор Коруев за книгата на Манол Люнчев. Заинтригува ме встъплението на отзива, което ми дава смелост (потомка съм на тракийски бежанци) да продължа с още по-голям ентузиазъм да издирвам моя голям бежански род на Иван Костадинов Граматиков, прокуден от село Ейля Гюню, Турция. За сега съм избрала наименованието на книгата да бъде „Да проникнеш до корена...“ Вече повече от година събирам данни за 6-те деца на дядо ми Иван и баба ми Сотира. Установих, че от тези шест деца са се родили 23-ма мои първи братовчеди, но към днешна дата сме останали само трима живи. С тях поддържам връзка и заедно разкриваме разклоненията на родословното дърво.

Съзнавам, че дълг на нас, живите, е да оставим следа след себе си и тази следа я виждам в книга, за да могат потомците на рода ни да се опознаят. Нямам никакви данни за един от синовете на дядо Иван – Димитър. Разбрах, че този мой чичо е първото му дете. Един от моите братя преди

да почине сподели с мен, че дядо ни Иван преди да тръгнат да бягат от турците е отишъл до реката да предупреди сина си Димитър и другарите му, които се криели във водата, дишайки с бамбукови пръчки, да излязат по тъмното вечерта да тръгнат заедно за България, тъй като от сигурен човек получил предупреждение за търсят начини за спасяване. Един братовчед ми писа в писмото си, че чичо Димитър е бил четник в четата на Митю Ганев и е убит, но как, кога и къде не знае.

Обръщам се към читателите на вестник „Тракия“ ако попаднат на данни за този мой чичо Димитър Иванов Граматиков, или за бежанците от село Ейля Гюню, Турция, моля да ми бъдат съобщени или изпратени, за да ги отразя в книгата си. Не търся нито слава, нито облаги. Възрастна жена съм, детството и младостта ми преминаха далеч от родния край. прописях на стари години и поезия, издадох книжката „Черничева градина“, която дава представа и за живота ми.

Златка Димитрова Станчева
с. Маринка, община Бургас
Бележка на редактора:

Поетичната си книга Златка Станчева от с. Маринка е подписала с псевдонима Зарина Светлинова. От предисловието на Иван Ванков разбираме, че тя е дълги години кмет, стопанска деятелка, икономистка и общественичка. Черниците са първият спомен от нейното детство. То е преминало в с. Горнославци, Ивайловградско. В Горнославци отива през 2000 г. и вижда, че родното „село“ е останало без хора. Живее повече от 50 години в Странджа планина, където се намира нейното село Маринка. За книгата“ Иван Ванков пише: „Цялото това вътрешно богатство на идеи и внушения при привидно скромната поетическа постройка на творбите в книгата, ме кара само да очаквам нови литературни прояви на авторката, която би имала успех евентуално и в мемоаристиката и краеведството.“

ТРАКИЙЦИ ПРОДЪЛЖАВАТ ДА ПИТАТ

Всеки български политик и държавник трябва да е наясно с трагичните събития станали през 1913 г. Нашето питане не е ровете в стари рани, а искаме да не се забравя историята и последствията от минали войни. А последствията са изгорени къщи, ограбена реколта и добитък, прокудени семейства с малки деца, голи-боси, тръгнали за България само с дрехи на гърба си – не знаейки къде отиват и кога ще пристигнат. Оставяйки убития си дядо и баща на дръвника в ръцете на османците. До ден днешен няма решение на тракийския въпрос. Българските правителства нехаят, не защитават правата на своите граждани. Очаквахме държавниците да имат достойнство, те знаят, че частната собственост е неприкосновена и никой няма право да се разпорежда с нея. Но вече повече от сто години собствеността на източнотракийските българи е в чужди ръце. Затуй питаме българските държавници защо не поставят висшестоящи имуществени въпроси пред южната ни съседка. Защо и пак защо? Оставям да им препоръчам да прочетат „Разорението на тракийските българи“ от акад. Милетич и Ангорския договор и протокол, които са още в сила.

Много са декларациите за добро съседство, аз също съм привърженичка да имаме добър съсед, но не за сметка на една страна, нашата. Вярвам, че въпросът за обезщетяване на потомците на тракийските бежанци няма да е стопиран с червен семафор. Ясно е, че това зависи от Министерския съвет и Министерството на външните работи – да защитят пред турската страна нашите тракийски искания. Да припомним ли, че нашите деди си отидоха от този свят със съззи на очите и с поглед към родна Тракия. Но спирам, че и моите съззи ще потекат – от спомена на дядо и татко, който е бил на пет години през злощастната година. Потомка съм на Илия Проданов от с. Енидже, Лозенградско – убит на дръвника пред къщата, която са запалили и прогонили дядо и баба, татко и леля. Побягнали само с чувалче брашно към Странджа и никога не бяха забравили мъките и плача на Тракия. Аз бях малка, когато ги гледах как плачат, родена съм през 1945 г. Сега лека им пръст! Ако от потомците на тракийските бежанци от с. Енидже пожелае да се свърже с мен, телефонът ми е 052/56 11 92.

Маринка Калчева, Варна

ИВАН ГРАНИТСКИ – С НАГРАДАТА „СТЕФАН СТАМБОЛОВ“

На 30 януари 2017 г. в големия салон на БАН се проведе XI научна конференция по лидерство на тема „Лидерството през XXI в. – перспективи и тенденции“. Форумът беше организиран от УниБИТ, БАН и Националния военноисторически музей. Преди началото на деловата работа участниците поднесоха венци и цветя пред паметника на Стефан Стамболов срещу Централния военен клуб с участието на гвардейски караул и Военен духов оркестър. Пред повече от 200 академици, професори, преподаватели и студенти от различни учебни заведения в БАН се състоя церемонията по връчването на наградата „Стефан Стамболов“. Този почетен знак за лидерство се присъжда всяка година на рождения ден на Стамболов, 30 януари, от 2009 г. насам в две категории: „За лидерство в държавността“ и „За лидерство в духовността“.

В първата категория проф.

Светлана Шаренкова и проф. Стоян Денчев връчиха наградата на Красимир Каракачанов – политик, народен представител и лидер на „ВМРО – Българско национално движение“. В категорията „За лидерство в духовността“ беше награден писателят, издателят, родолюбецът Иван Гранитски, директор на издателство „Захарий Стоянов“, член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България, автор на повече от 30 книги в различни жанрове. Наградата беше връчена от акад. Юлиан Ревалски, председа-

тел на БАН, и от проф. Стоян Денчев, ректор на УниБИТ. Иван Гранитски подчерта, че тази награда е отговорност и задължение към него да продължи да популяризира българската класика, да пропагандира българската идентичност: „Не е случайно, че най-близките съратници на Стефан Стамболов са били Захарий Стоянов, Христо Ботев и Васил Левски. Именно Стамболов поема на плещите си най-трудните, съдбовни времена след Освобождението. Той е не само строител на България, а и е елемент от духовния хемоглобин на

държавата ни. Благодаря на учредителите на тази награда! Благодаря на личностите, които защитават българския дух – в миналото и днес! Нищо не е направено за отечеството, ако не е направено всичко за отечеството!“ Иван Гранитски получи поздравителен адрес, подписан от председателя на СТДБ Красимир Премянов, в което между другото се казва: „Изтъкнат поет, критик, публицист, издател и обществен деец, Вие неотменно отстоявате именно духовността като градивна част от българската държавност и ние,

тракийци, се гордеем, че сте в нашите редици.“

Досега носители на почетния знак „Стефан Стамболов“ са били д-р Желю Желев и д-р Георги Първанов, патриарсите Максим и Неофит, министър-председателят Бойко Борисов, кметът на София Йорданка Фандькова, генералният директор на ЮНЕСКО Ирина Бокова, акад. Антон Дончев, проф. Андрей Пантев, вицепрези-

дентите ген. Ангел Марин и Маргарита Попова, вицепремиерът Ивайло Калфин, омбудсманът Гиньо Ганев, проф. Александър Фол, д-р Ахмед Доган, акад. Георги Марков, акад. Светлин Русев.

Работата на конференцията продължи с доклади и научни съобщения. Един от основните доклади бе на чл. кор проф. д-р Васил Проданов, директор на Тракийския научен институт.

ЯНИ ЯНЕВ ИЗНАСЯ ЛЕКЦИЯ В ЛЮБЛИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

КАРОЛИНА ШИКОРА

На 16 януари т.г. гост на научния кръжок на студентите българи в полския град Люблин бе Яни Янев, председател на тракийското дружество „Димитър Маджаров“ в Кърджали. Пред студенти от специалност „Балканистика“ той изнесе лекция на тема „Историческата съдба на тракийските българи и ролята на ТД „Димитър Маджаров“ – Кърджали за опазването на тяхната култура“.

Срещата се проведе в българистичния кабинет на университета – седалището на кръжока, съществуващ от 1982 г. Яни Янев изложи накратко историческите събития от 1913 г., довели до преселването на българите от Беломорска Тракия във вътрешността на страната. Във втората част от лекцията си той представи характерни черти от фолклора и кухнята на тракийците, срещани единствено в тяхната културна традиция.

На фона на снимков и видеоматериали чле-

новете на кръжока се запознаха със спецификата на тракийската баница, ушмар и кокореч, различните носии, които днес се показват на много фестивали в страната.

Яни Янев описа и дейността на кърджалийската тракийска организация за поддържане на самобитната култура на тракийските преселници и техните потомци: организирането на надпявания и надигравания, честването на паметни исторически събития и народни празници.

Връзките между люблинската българистика и ТД „Димитър Маджаров“ имат своя предистория. През 2013 г. студенти от специа-

лизацията по балканистика в полския университет посетиха Кърджали и тракийското дружество в града в рамките на своята теренна практика на Балканите. Групата бе посрещната с богата фолклорна програма, а срещата бе отбелязана от регионалната преса. Младите балканисти посетиха също Регионалния исторически музей и Перперикон, след което се отправиха към Гърция.

Чрез дейността на научния кръжок на българистите град Люблин има редовни срещи с българския език и култура. Тематични вечери, изложби, кулинарни и фолклорни работилници са чест акцент в градския културен афиш. От 15 години в университета „Мария Кюри-Склодовска“ съществува отделна специалност с българистичен профил, а езикът ни се преподава и в рамките на руската филология. Докосването до наследството на тракийските българи бе нов стимул за интереса към страната ни на студентите и жителите на Люблин.

НАПУСНА НИ РОДОПСКИЯТ СЛАВЕЙ БОЙКА ПРИСАДОВА

Бойка Prisadova – една от най-даровитите певици на Родопска планина и на България, ни напусна неочаквано. На 27 януари т.г. Родена е през 1944 г. в с. Върбово, до Широка лъка. Тя е една от първите певици на фолклорния ансамбъл „Родопска“ и пее дълги години в него. Първият успех на Prisadova е изпълнението на песента „Подзим съм, мале, легнала“ на първия събор надпяване на Рожен, за което печели голямата награда. Успоредно с музикалната си кариера завършва Академията за музикално и танцово изкуство в Пловдив. Бойка Prisadova е носителка на множество отличия като „Златна лира“, златен медал „Капитан Петко войвода“, както и на „Фолклорния Оскар“ за Европа в Братислава с песента „Соньо, ти мой соньо“. Други известни песни, които Prisadova изпълнява, са „Загорке, любе, загорке“ и „Ичко льо“.

Дълги години тя бе солистка на ансамбъл „Филип Кутев“ и на хор „Космически гласове на България“. Нейният съпруг, поетът Петър Динчев, автор на вдъхновени стихове за Родопска и Тракия, написа книга за живота и творчеството на Бойка Prisadova, за което бе награден от Съюза на българските писатели. През 2005 г. излиза нейният самостоятелен албум „Бисери от Орфеевата планина“. Почетен гражданин на Чепеларе.

IN MEMORIAM

Тракийското дружество „Капитан Петко войвода“ – Димитровград с присъriebие съобщава, че на 27 януари т.г. след дълго и тежко боледуване ни напусна Кръстина Атанасова Колева – член на тракийското дружество в града от създаването му до смъртта си, член на управителния съвет на дружеството от възстановяването му през 1998 г. до 2015 г. и един от доайените на тракийската идея в града. Родена е на 12 февруари 1937 г. в с. Ловец, Шуменско, в семейството на бежанци от Мала Азия. Има полувисше педагогическо образование и от идването си в Димитровград до пенсионирането си преподава математика. И тя, и съпругът ѝ Веселин Колев работят безкористно за тракийската идея. Дълги години Кръстина Колева координира връзките на тракийци от Димитровград с управителния съвет на дружеството и всеотдайно съдействаше за организирането и провеждането на мероприятията.

Напусна ни един прекрасен човек, човек-отдаден на семейството и близките си, децата от града и тракийската идея!

Тракийското дружество „Капитан Петко войвода“ в Димитровград изразява най-искрени съболезнования на близките на Кръстина Колева и дълбок поклон пред паметта ѝ!

Почивай в мир!
Няма да те забравим никога!
От ръководството

ТРАКИЙСКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А

Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Елена АЛЕКОВА, Никола ИНДЖОВ и Хубен СТЕФАНОВ; Главен редактор: Тодор КОРУЕВ
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел. 02/986 71 26; факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Валентина АНГЕЛОВА (Бургас) – 0879 545 115; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

Пармак скала и „Пътеката на изпитанието“

ВЕНЦИСЛАВ СТАЙКОВ

В деня преди Коледа тръгваме към светилищния комплекс около село Ночево. Този път без нашият водач Зейнур. Но с ентузиазма от предишното ни посещение тук. Решавам да заведа моите трима приятели – Николай, Юмер и Иво, първо на скалите Пармак кая, където се намират интересни трапецовидни ниши, характерна пещера-утроба, която е с двуделна форма и скален фалос над нея.

Всъщност в превод пармак означава пръст. На това свещено за древните място фалосът и утробата са наедно. Нишите са много добре издялани, а пазителите върху светилището във формата на два крокодила доказват поне за мен, че става въпрос за много древно място. И ако перифразирам една арабска поговорка, в която се говори за пирамидите, ще се получи това – „Всичко на този свят се бои от времето, но времето се бои от пазителите на светилища“.

Може би някои са чували за цивилизацията на рептулите.

Това са същества, които са обитавали Земята преди хиляди години. Те са били влечугоподобни. На по-късен етап са еволюирали като изправени същества. Е, не като в теорията на Дарвин, но в един исторически момент те са били прародителите на цивилизация, която се е усъвършенствала през хилядолетията. Достигнали са до познания, които са им давали възможност да преместват огромни каменни блокове на големи разстояния и са използвали високоразвити технологии, за които можем в днешно време само да гадаем. Точно по това време природен или ядрен катаклизъм е довел до унищожението на тази цивилизация. Естествено, не всички са загинали и отделни групи са поставили началото на нова ера в човешкото развитие.

Култът към влечугоподобните прародители се е запазил. Оттам идват и тези скални изсичания по светилищата на пазители във вид на костенурки, гущери, крокодили, змии...

Първото нещо, за което разказах на моите приятели, когато тръгнахме към Пармак кая, обаче, не беше за фантазмагоричните теории,

които всеки мастит ортодоксален археолог ще оспори, а за чувелата, които бяха забити покрай торното буните на махалата Емин Чауш, и компакт-дискете, които проблясваха огрени от лъчите на слънцето.

След като няколко пъти бях на това място, накрая се престраших и един ден попитах местните защо са тези плашила сред кракешката тор. Отговорът им беше от ясен по-ясен. Грабливи птици редовно връхлитат над селото и откъват кокошки, които ровят в торта за насекоми. Затова селяните използват всякакви предпазни мерки.

Да видиш най-добре светилище и да се докоснеш до него е през декември. Но декември на Източните Родопи. Няма клони, препълнени с листа, няма драки, които да те спират, няма и жега, която да те побърква. Сега се правят и най-хубавите снимки към скалите.

В пещерата-утроба имаше само няколко прилепа, които бяха заспали дълбоко. Все пак решихме да не включваме светкавици, за да не ги разбудим.

Спомням си как преди време бях заснел цели гроздове с прилепи в тази пещера.

Туристите ставам все повече и прогонвам колоните с прилепи по тези земи.

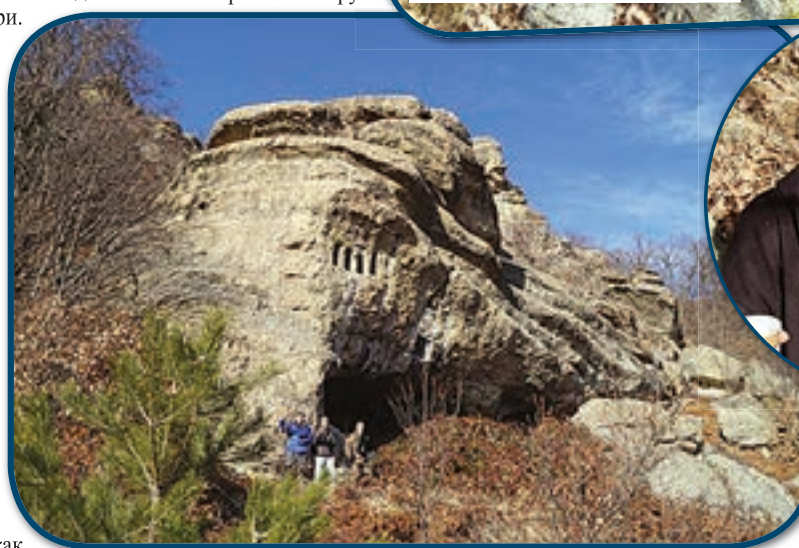
Показах на приятелите ми характерния камък-тапа, който съществува почти на всяка по-дълбоко издълбана пещера-утроба. Тук камъкът беше надвиснал застрашително от

тавана. Но нямаше да падне и след стотици години, ако не се случи някой голям природен катаклизъм. Такъв беше станал в дълбока древност и най-явни доказателства заснехме по-късно през нашия поход. Но и съседните скали до основната ме караха да мисля, че огромно земетресение е разместило някои пластове. Така се е получило срутване и над скалата, където е имало пътека, която е водила към олтар на жреца. Други скали са се откъртили от върха и са затруд-

тавани. Но нямаше да падне и след стотици години, ако не се случи някой голям природен катаклизъм. Такъв беше станал в дълбока древност и най-явни доказателства заснехме по-късно през нашия поход. Но и съседните скали до основната ме караха да мисля, че огромно земетресение е разместило някои пластове. Така се е получило срутване и над скалата, където е имало пътека, която е водила към олтар на жреца. Други скали са се откъртили от върха и са затруд-

■ Пред Овнешката пещера (Ташлъка)

■ Ритуален хляб на ритуално светилище

Богинята самозачепа и ражда сина си

– Богът, който е виждан като Слънце и Огън. По този начин се постига космическото равновесие, обяснен е природният цикъл и кръговратът на живота и смъртта“.

Не е задължително да откриваме пещери-утроби с дълбочина. Там, където е възможно, древните са използвали естествените скални вдлъбвания, дооформяли са ги и са ги използвали за своите ритуали. Другаде обаче са вкопавали скалите така, че да се оформи вулва. Някъде, където природата е позволявала,

че интересно да видя, за сетен път се убеждавам, че винаги любознателният пътешественик може да открие нови неща, които го впечатляват и интересуват.

Първо спряхме пред скала, на която много добре си личи изсечен скален фалос, а от едната ѝ страна има три групи с трапецовидни ниши, разположени една над друга. Това място ми беше познато от предишните посещения, но какво беше учудването ми, когато попаднахме на първата „утроба“, изсечена в съседна скала. Из много светилища не само в Родопите, а и в други части на България са изсечени такива малки или по-големи пещери-утроби, които доказват, че култът към Богинята Майка е съществувал по нашите земи с пълна сила.

Както се обяснява в Уикипедия – „В тракийската религия се счита, че Тя е изначалното божество, Тя е Всичкото, Космосът.

са проявявали такова творческо въображение, че са създавали двуделни и триделни пещери-утроби.

От пещера „Ташлъка“, както местните я наричаха, а ние я нарекохме Овнешката пещера, заради скалата, която изглеждаше в профил като главата на овен, започнахме леко изкачване по скалите. Знаех много добре откъде да превода групата и не се съобразявах с никакви предложения, защото бяхме все пак по хлъзгави скали и всяко невнимание можеше да завърши с полет в някоя пропаст. Все пак имаше леки „лирични отклонения“, които са необходими през този сезон, когато можеш да видиш много повече неща. Така попаднахме на следващите три скални утроби. Следваше „Пазителят с мустаците“, а мустаците му бяха няколко трапецовидни ниши и пътека така добре изсечена в една от огромните скали на светилището, че човек можеше да се спре над пропастта и да снима цялата околност от птичи поглед.

Показах на приятелите ми надписите по пътеката и рисунката на Зейнур, които за мен вече бяха най-незначителното място на това светилище.

Най-впечатляващото тук бяха

откъртените огромни късове скали, изпозпадали наоколо.

Какво ли страшно земетресение се е случило преди хиляди години, за да се отчупят част от върховете на тези огромни скали и някои от тях да се забият с върховете си в земята, а други да се пързлят по нанадолнището.

Така ги намерихме – с ниши, обърнати наобратно, и други, които можехме да докоснем и дори да пхнем главите си, за да усетим тяхната невероятна акустика.

Веселата ни част, след като си направихме снимки с пхнати глави в нишите за спомен от това светилище, продължи към една от най-големите скали в околността, която нарекохме „Костенурката“.

Сякаш глава на огромна костенурка гледаше над горската растителност и се наслаждаваше на пейзажа.

В най-горната ѝ част, там, където по някое време гнездят грабливите птици, решихме да седнем и да помъдруваме, отпивайки от разкошното вино на Юмер и похапвайки пастърма и сирене. А когато отчупихме пълнозърнестия правоъгълен хляб с добре оформен християнски кръст в средата и вкусихме от всичко, вече знаехме, че ще дойдем отново на това светилище.

■ В пещерата – утроба

■ Провиране през скалите